

A Fasori Református Gyülekezet laudációja

A Fasori Református Egyházközség hivatalosan 1908-ban alakult meg, a 19. század végén Budapestre telepedő nagyszámú református között végzett lelki szervezőmunka és misszió eredményeként. Ahogy Szabó Imre budapesti esperes, a gyülekezet egykori lelkipásztora írja az 1920-as években, ez a lelki közösség, mint valami ritka sűrítmény, magán hordozta az egész Magyarországról, Dunántúltól Erdélyig ideáramló reformátusság megannyi jellemvonását; itt minden arc és élet egy-egy sajátos sorsot mutatott, de nem csupán egyénit vagy családit, hanem nemzeti sorsot is reprezentált. Így lett a gyülekezet a megelőző évszázadok eltérő módon, de hitegységben alakuló református magyarságának lenyűgöző színeképe. Többek között ezért lehet Magyar Örökség Díjas a gyülekezet. Az egységes szociológiai adottságok, az azonos kulturális feltételek, a közös társadalmi szerkezet– ezek általában minden közösség-szervező igyekezet ideái. Itt viszont más és más sors, eltérő kulturális meghatározottságok, s mellé a társadalmi helyzet összes szakadéka (Terézváros úri negyede és a hírhedt Csikágó) – és mégis mélyen megélt szellemi és lelki identitás: ez a fasori gyülekezet. Ez az összegyűjtés és együttartás példája. Évszázada tart immár – beleértve a legnehezebb negyven-ötven évet is (a fasori közösség történetének csaknem felét), amikor egységen homogenizációt értett a hatalom, és a legkevésbé sem tűrte, hogy transzcendens értékek mentén tájékozódjanak az emberek, s még kevésbé viselte, hogy szabadok legyenek. Pedig közösséget gyakorolni csak szabadon lehet igazán.

A fasori református templom 100 éve épült. Budapest egyik legszebb szakrális-kultuszi épülete -, de messze több annál; egyetlen szóval: hajlék. A fasori reformátusok mindig is tudták, hogy amikor megépülhetett templomuk, azt egyrészt ajándékba kapták, amelyet meg kell őrizniük, de tudták azt is, másrészt, hogy nem emlékként kell a szent helyet megőrizni, hanem az istentiszteleti közösség otthonául. Az évszázados igyekezet azért elsősorban mindig a gyülekezet szervezésére irányult, hogy annak intenzív gyakorlása és az istentisztelet ereje messze sugározzon, messzebb, mint ameddig a templom tornyából ellátni. A gyülekezet iskolája (iskolái), mély és nagyhatású szociális munkája, elesettekkel való szolidaritása, a menekültek befogadása és az életek mentése (lett legyen szó fogságból menekülő holland katonatiszterkről, zsidó gyermekekről, osztályidegenné nyilvánított kitelepítettekről), a misszió ezer ága, vagyis az evangélium-hirdetés megannyi feladata, a szent életben való formálódás igyekezete, - ez mind-mind a „Fasor” (ahogy a budapesti reformátusok mondják egy szóval). Magyar Örökség ez is – megtartani az örökséget abban az eredeti célban, amelyre adatott. S nem pusztán őrizgetni, hanem éltetni, hogy éltesen.

(Néhány napja a Schweitzer Albert Református Öregotthonban voltam látogatóban. Kifelé jövet népes iskoláscsapattal találkoztam, akik éppen nagy lendülettel vonultak be az épületbe. A fasori gyülekezet általános iskolásai érkeztek, hogy betlehemezzenek az otthon idős és többnyire magános lakóinak.

Unokák érkeztek az unokátlanokhoz. A sort, némiképp megszegve a pedagógia szabályait, nem egy tanár(nő) vezette, hanem egy tízéves forma kisfiú, kezében magasra tartva egy ragyogó csillagot – a Megváltó csillagát, amely vezette egykor a napkeleti bölcseket. Most az egész seregletet – pásztorokat, háromkirályokat, angyalokat, Józsefet és Máriát, és mind az összes betlehemezőt - ez a csillag vezette be azok közé, akik közt olyanok is várták érkezésüket, akik 70 éve éppen a fasori gyülekezetben kaptak isteni hívást, hogy egész életükkel Krisztusnak szolgáljanak. A kis csillaghordozó találkozhatott az egykori diakonisszával. Micsoda találkozás ez, ahogy az ünnep egybefog nemzedékeket! Micsoda ünnep ez, ahogy gyermek ragyogtat csillagot a megfáradtaknak, és a mai nemzedék hirdeti a régieknek, akiktől örökségül kapták a karácsony nagy titkát: dicsőség Istennek, békesség embernek! Csak kívánni tudom, hogy most amikor a fasori reformátusok Magyar Örökség Díjat kapnak, tudja mindenki, amit ők tudnak, és aminek élnek is, hogy ez a titok az igazi magyar örökség, mert ebben nyílik meg számunkra az örökkévaló.

Bogárdi Szabó István